

กิจกรรมการแบ่งปันประสบการณ์และ
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสำนักงานประชุม

เรื่อง

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ
เสนอและพิจารณากระทู้ถาม

สำนักงานประชุม
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๐ ได้กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภามีสิทธิตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามข้อบังคับการประชุมสภาแห่งสภานั้น ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีการตั้งกระทู้ถามด้วยวาจาโดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้าไว้ด้วย และเมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภายื่นเสนอกระทู้ถามมาแล้ว แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเรื่องนั้น ๆ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน^๑ ประกอบกับกระทู้ถามเป็นมาตรการในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินประการหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งกระทู้ถามจะมีลักษณะเป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงต่อรัฐสภา หรือประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐมนตรี ได้แก่ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีผู้นั้น กระทู้ถามจึงมีความสำคัญและเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบว่าคณะรัฐมนตรีได้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายที่แถลงไว้ต่อรัฐสภาหรือไม่ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตรวจสอบการทำงานของคณะรัฐมนตรี อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารต้องมีความระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ส่วนฝ่ายนิติบัญญัติก็จะได้ทราบถึงข้อเท็จจริงตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล^๒

สำนักงานการประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีภารกิจหลักในการดำเนินงานด้านเลขานุการของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรและที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา การนัดประชุม การจัดทำระเบียบวาระการประชุม การจัดทำขึ้นตอนการประชุม การดำเนินงานเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ร่างกฎหมาย ญัตติ และกระทู้ถามเพื่อสนับสนุนงานด้านกระบวนการนิติบัญญัติและการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งนี้กลุ่มงานกระทู้ถาม สำนักงานการประชุม มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถามทุกประเภทที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถาม ตามกระบวนการที่กำหนดในกฎหมาย ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ระเบียบ และธรรมเนียมปฏิบัติ ตลอดจนรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลกระทู้ถามไว้ในฐานข้อมูลนิติบัญญัติ และเผยแพร่กระทู้ถามสดทางระบบ Online เพื่อให้บริการแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

ดังนั้น เพื่อให้ข้าราชการสำนักงานการประชุมได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการตั้งกระทู้ถามได้อย่างถูกต้อง และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีสภาผู้แทนราษฎรมาทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ คณะทำงานบริหารจัดการความรู้ของสำนักงานประชุมร่วมกับกลุ่มงานกระทู้ถามจึงได้จัดให้มีกิจกรรมการแบ่งปันประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใน

^๑รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐, มาตรา ๑๕๐, **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก (๖ เมษายน ๒๕๖๐): หน้า ๔๔.

^๒สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, คณะอนุกรรมการบริหารจัดการองค์ความรู้ คณะกรรมการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management (KM)), องค์ความรู้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๕, หน้า ๒๙.

สำนักงานประชุม เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเสนอและพิจารณากระทู้ถาม โดยองค์ความรู้ที่จะได้รับในเรื่องดังกล่าวมาจากการเรียนรู้จากบทกฎหมาย ประกอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ และระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก รวมถึงองค์ความรู้ที่จะได้รับจากการถ่ายทอดประสบการณ์การปฏิบัติงานจริงจากบุคคล ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระทู้ถามในสภาผู้แทนราษฎรโดยตรง โดยเชิญตัวแทนจากกลุ่มงานกระทู้ถามมาร่วมเสวนาแบ่งปันประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ร่วมกัน ซึ่งจากกิจกรรมดังกล่าวจะทำให้ข้าราชการสำนักงานประชุมได้ทราบถึงแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการงานกระทู้ถามแต่ละประเภทภายใต้กรอบกติกาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ระเบียบที่เกี่ยวข้องและตามธรรมเนียมปฏิบัติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานประชุม
ธันวาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

๑. สารสำคัญของกระทู้ถาม

๑.๑ ความหมายของกระทู้ถาม.....	๑
๑.๒ ความสำคัญของกระทู้ถาม.....	๑
๑.๓ ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม.....	๒
๑.๔ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามสด.....	๓
๑.๕ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา.....	๖
๑.๖ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา.....	๙
๑.๗ การถอนกระทู้ถามของสมาชิก.....	๑๑
๑.๘ การตกไปของกระทู้ถาม.....	๑๑
๑.๙ แนวทางในการพิจารณาตรวจสอบวิเคราะห์กระทู้ถาม.....	๑๒

๒. เทคนิคที่ใช้เป็นองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน..... ๑๒

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก	แผนผังกระบวนการงานกระทู้ถาม
ภาคผนวก ข	เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเสนอและพิจารณากระทู้ถาม
ภาคผนวก ค	ประมวลภาพกิจกรรม
ภาคผนวก ง	รายชื่อผู้จัดทำ

๑. สารสำคัญของกระทู้ถาม

๑.๑ ความหมายของกระทู้ถาม^๓

คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถามรัฐมนตรีในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่หรือนโยบายการบริหารของรัฐมนตรี กระทู้ถามเป็นกระบวนการหรือกลไกในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ เป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารที่จะต้องตอบชี้แจงต่อสมาชิกสภา โดยกระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถามรัฐมนตรีมี ๒ ลักษณะ คือ

๑) คำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของรัฐมนตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะถามเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีนั้น

๒) คำถามเกี่ยวกับนโยบายการบริหารของรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคำถามที่สมาชิกตั้งขึ้น เมื่อเห็นว่าการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลไม่เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาหรือดำเนินการบริหารงานผิดพลาดไม่ตรงตามนโยบาย

๑.๒ ความสำคัญของกระทู้ถาม

นับแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดทางการปกครอง ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับจะบัญญัติให้รัฐสภามีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งรัฐธรรมนูญเกือบทุกฉบับจะมีบัญญัติในเรื่องกระทู้ถามไว้ โดยที่รูปแบบและวิธีการตั้งกระทู้ถามจะแตกต่างกันไปแล้วแต่รัฐธรรมนูญจะกำหนด กระทู้ถามจึงถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน มีบทบาทที่ทำให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีต้องมาตอบข้อซักถามหรือชี้แจงเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองของรัฐบาล อีกทั้งเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์ของการบริหารกิจการบ้านเมืองในขณะนั้น ๆ เกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านต่าง ๆ แต่รัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน^๔ ด้วยความสำคัญของกระทู้ถามดังกล่าวเมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ความสนใจและเสนอตั้งกระทู้ถามมาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ฝ่ายบริหารต้องมีความรอบคอบหรือในการหามาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งหากรัฐมนตรีได้ตอบคำถามที่แสดงให้เห็นถึงความผิดพลาดบกพร่องในการปฏิบัติงานแล้ว อาจนำไปสู่การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ในที่สุด

^๓สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานการประชุม, คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานการประชุม. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๕๔. หน้าที่ ๙.

^๔รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, มาตรา ๑๕๖, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก. (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐): หน้า ๕๘.

๑.๓ ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม

๑.๓.๑ ประเภทของกระทู้ถาม^๕ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ กระทู้ถามสด และกระทู้ถามทั่วไป

กระทู้ถามสด คือ คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งถามรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่ถามพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรียุติหรือรัฐมนตรีผู้ใด และจะต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- เป็นเรื่องเร่งด่วน

กระทู้ถามทั่วไป คือ กระทู้ถามทั่วไปเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของรัฐมนตรี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐมนตรีท่านนั้น ๆ หรือเป็นคำถามเกี่ยวกับนโยบายการบริหารของรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งขึ้นเมื่อเห็นว่าการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลไม่เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาหรือดำเนินการบริหารผิดพลาด ไม่ตรงตามนโยบาย ซึ่งกระทู้ถามทั่วไป แบ่งออกเป็น

- ๑) กระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา
- ๒) กระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

โดยกระทู้ถามทั่วไปเป็นการตั้งกระทู้ถามที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเป็นคำถามที่ตั้งถามเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา และข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไปต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งถามกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม ในกรณีกระทู้ถามทั่วไปนี้ต้องระบุว่าถามนายกรัฐมนตรียุติหรือจะถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใด และยังคงระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภา หรือจะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

๑.๓.๒ ลักษณะของกระทู้ถาม

กระทู้ถามมีลักษณะเป็นการตั้งถาม เพื่อให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตอบหรือชี้แจงข้อสงสัย การตั้งกระทู้ถามจึงควรมีลักษณะเป็นข้อความที่ชัดเจน ตรงประเด็น สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย^๖ และต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- ๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย เช่น นำเรื่องที่ไม่เป็นความจริงมาตั้งถาม เป็นต้น
- ๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก เช่น ผู้ถามประสงค์จะถามเกี่ยวกับถนนสายหนึ่งในกรุงเทพมหานคร แต่ยกข้อเท็จจริงตั้งแต่ในสมัยสุโขทัย - ออยุธยา เป็นต้น
- ๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- ๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน ข้อห้ามประการนี้มีที่มาจากกรณีที่สมาชิกอาจมีความสนใจในประเด็นปัญหาเรื่องสำคัญ ๆ เหมือนกัน แล้วนำมายื่นเป็นหลายกระทู้ถามในเรื่องเดียวกัน โดยมีประเด็นคำถามซ้ำกันกับกระทู้ถามที่มีผู้เสนอมาก่อน เป็นต้น
- ๕) เป็นการให้ออกความเห็น เช่น ให้ออกความเห็นว่าเป็นเรื่องถูกหรือผิด หรือเป็นเรื่องที่ควรทำหรือไม่ควรทำ เป็นต้น

^๕ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๔๑, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๓๘.

^๖เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๑๔๘, หน้า ๓๙.

๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เช่น ให้ตีความกฎหมายซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของศาล เป็นต้น

๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ

๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ เช่น เป็นปัญหาส่วนตัวภายในครอบครัวของรัฐมนตรี^๗ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สำหรับกระทู้ถามซึ่งเป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือเป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอก่อนนั้น อาจตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้หากปรากฏว่ามีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน^๘

๑.๔ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามสด

๑.๔.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณา^๙

กระทู้ถามสด ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

- ๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- ๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- ๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ จะบรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกิน ๓ กระทู้ ในกรณีที่มิกระทู้ถามสดเกินกว่า ๓ กระทู้ ประธานสภาจะจับสลากให้เหลือเพียง ๓ กระทู้ โดยในการถาม – ตอบกระทู้ถามสดในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกิน ๖๐ นาที โดยผู้ถามถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกิน ๓ ครั้ง และหากในระหว่างการพิจารณาประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้าม ๘ ประการข้างต้น ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถามได้

๑.๔.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ก่อนการพิจารณา

๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประสงค์จะตั้งกระทู้ถามสดให้ทำเป็นหนังสือระบุชื่อเรื่องที่จะถาม โดยสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามสดได้ครั้งละ ๑ กระทู้ และเสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรก่อนเริ่มการประชุม ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา^{๑๐} ในวันที่มีระเบียบวาระเพื่อพิจารณากระทู้ถามสดพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือประชาชน
- เป็นเรื่องเร่งด่วน

^๗ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๔๓, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๓๙.

^๘เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๑๔๔.

^๙เรื่องเดียวกัน, ข้อ ๑๕๒ – ๑๕๗, หน้า ๔๐.

^{๑๐}ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยกำหนดเวลาขึ้นกระทู้ถามสด พ.ศ. ๒๕๕๓, ข้อ ๔, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๒๑ ง. (๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓): หน้า ๑.

ทั้งนี้ ในแต่ละสัปดาห์ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรบรรจุเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสด จำนวนไม่เกิน ๓ กระทู้ และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบทราบ

๒) เจ้าพนักงานธุรการ กลุ่มงานกระทู้ถามลงทะเบียนรับกระทู้ถามสดพร้อมทั้งจัดทำตารางบัญชีกระทู้ถามสดที่สมาชิกผู้แทนราษฎรเสนอ เรียงตามลำดับที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอมาในวันนั้น

๓) นิติกร กลุ่มงานกระทู้ถามพิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์ กลั่นกรอง ในสาระสำคัญของกระทู้ถามว่าเป็นไปตามข้อบังคับเบื้องต้นก่อนว่าเป็นไปตามรูปแบบของกระทู้ถามสดหรือไม่ เช่น ระบุชื่อเรื่อง ระบุนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ เป็นการตั้งกระทู้ถามถูกกระทวงหรือไม่ และตรวจสอบความถูกต้องชื่อ - สกุลของสมาชิกผู้ตั้งถาม พรรคการเมือง เป็นแบบบัญชีรายชื่อพรรคหรือสมาชิกพรรครายจังหวัด เช่น หากตรวจสอบปรากฏว่าตั้งถามไม่ถูกกระทวง ให้ดำเนินการประสานแจ้งให้สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการแก้ไขให้ตั้งถามถูกกระทวงที่รับผิดชอบเพราะจะได้ประเด็นคำถาม - คำตอบที่ถูกต้องครบถ้วน

๔) นิติกรบันทึกวิเคราะห์เสนอความเห็นตามรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับฯ และระเบียบที่เกี่ยวข้องว่าเป็นกระทู้ถามสด ซึ่งเข้าลักษณะเป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน หรือเป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน หรือเป็นเรื่องเร่งด่วน เหตุผลเพราะอะไร โดยเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นนำกราบเรียนประธานสภาเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเห็นควรอนุญาตให้เป็นกระทู้ถามสดหรือไม่เป็นกระทู้ถามสด

๕) เจ้าพนักงานธุรการจัดทำบัญชีกระทู้ถามสดเรียงตามลำดับเลขรับของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่สมาชิกเสนอทั้งหมดในวันนั้น และนำมาติดบอร์ดประกาศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประสานงานการเมืองของแต่ละกระทวงทราบว่ากระทู้ถามสดที่สมาชิกเสนอตั้งถามมามีทั้งหมดกี่เรื่อง นอกจากนี้ จะมีการดำเนินการส่งบัญชีกระทู้ถามสดที่ระบุชื่อเรื่อง ระบุรัฐมนตรีที่ถูกตั้งถาม ตามลำดับเลขรับของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่เสนอก่อนหลัง ทางโทรสารส่งไปยังสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเพื่อทราบ และเตรียมตอบโดยให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก เพื่อให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับข้อมูลในเบื้องต้นว่าจะมีการมอบหมายให้รัฐมนตรีท่านใดมาร่วมเตรียมตอบชี้แจงกระทู้ถามสดในที่ประชุมสภา และส่งบัญชีกระทู้ถามสดทางโทรสารไปยังกระทวงที่ถูกตั้งถามเพื่อทราบ และเตรียมตอบในลำดับถัดไป

๖) เมื่อประธานสภาวินิจฉัยอนุญาตให้เป็นกระทู้ถามสดแล้ว หากมีกระทู้ถามสดที่ประธานสภาอนุญาตให้เป็นกระทู้ถามสดเกินกว่าจำนวน ๓ กระทู้ ต้องประสานงานและเชิญผู้ตั้งกระทู้ถามสด เพื่อมาดำเนินการจับสลากให้เหลือเพียง ๓ กระทู้ ซึ่งในจำนวน ๓ กระทู้นี้ หากมีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป และหากจับสลากได้ ๓ กระทู้ถามแล้วประธานสภาก็จะอนุญาตให้บรรจุระเบียบวาระการประชุมต่อไป

๗) เมื่อจับสลากให้เหลือเพียง ๓ กระทู้แล้ว ก็ดำเนินการจัดทำสำเนากระทู้ถามสดพร้อมบัญชีกระทู้ถามสด ซึ่งที่ผ่านมาจะจัดทำสำเนากฎบัตรกระทู้ถามสดพร้อมบัญชีระเบียบวาระกระทู้ถามสดจำนวน ๓๐๐ ชุด เพื่อแจกให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ชิวเลข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่สนใจก่อนเปิดประชุมสภา

๘) นิติกรบันทึกเสนอเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาลงนามในระเบียบวาระกระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยอนุญาตให้บรรจุแล้ว จำนวน ๓ กระทู้

๙) เมื่อทราบผลการวินิจฉัยในการจัดลำดับกระทู้ถามสด ที่ประธานสภาอนุญาตให้บรรจุจำนวน ๓ กระทู้ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะประสานงานกับกระทวงที่ถูกตั้งถามทราบและเตรียมมาตอบ โดยทางวาจาหรือทางโทรศัพท์ รวมถึงจัดส่งบัญชีลำดับกระทู้ถามสดและสำเนากฎบัตรกระทู้ถามสดทางโทรสาร เพื่อให้กระทวงที่ถูกตั้งถามและเตรียมมาตอบเพื่อทราบอีกครั้งหนึ่ง

๑๐) เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลนำเข้าข้อมูลระเบียบวาระกระทู้ถามสด ซึ่งจะมีบัญชีลำดับกระทู้ถามสด และสำเนากระทู้ถามสดที่ได้รับการบรรจุเข้าสู่วารสารการพิจารณากระทู้ถาม โดยเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของรัฐสภา (www.parliament.go.th)

๑๑) ตีตประกาศระเบียบวาระกระทู้ถามสดบนบอร์ดด้านหน้าประตูทางเข้าห้องประชุมสภา เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ทราบ

๑๒) จัดวางระเบียบวาระกระทู้ถามสด เพื่อแจกให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบริเวณหน้าห้องประชุมสภาบริเวณจุดที่สมาชิกมาลงชื่อเข้าร่วมประชุม ก่อนเริ่มวาระการพิจารณากระทู้ถามสด เพื่อเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ตลอดจนสื่อมวลชนของรัฐสภาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑๓) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประสานงานการเมืองของแต่ละกระทรวงที่ถูกตั้งถาม เพื่อแจ้งรัฐมนตรีที่ถูกตั้งถาม มาตอบกระทู้ถามสดในที่ประชุมสภาให้ทันตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ เรื่องของการประสานงาน กลุ่มงานกระทู้ถามต้องประสานความพร้อมของรัฐมนตรีที่จะมาตอบ ประสานความพร้อมของสมาชิกผู้ตั้งถามทุกครั้ง และแจ้งให้เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์เพื่อทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้นำกราบเรียนประธานสภาหรือผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมทราบต่อไป เพื่อให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๑๔) ก่อนจะเริ่มการเปิดประชุมสภาเพื่อพิจารณาวาระกระทู้ถามทุกครั้ง เจ้าหน้าที่กลุ่มงานกระทู้ถาม ได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักบริหารงานกลาง เคาเตอร์หน้าห้องประชุมสภา เพื่อจะได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ประธานในที่ประชุมทราบว่า ในขณะนี้ มีจำนวนสมาชิกมาลงชื่อเพื่อเข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งหากครบองค์ประชุม ผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมก็จะได้นำดำเนินการกล่าวเปิดประชุมต่อไป

๑๕) ประสานงานกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตั้งกระทู้ถามสดเพื่อให้ทราบถึงลำดับกระทู้ถามสดที่ถูกตั้งถาม รวมทั้งตรวจสอบการมาลงชื่อประชุมของสมาชิกและความพร้อมของรัฐมนตรี เพื่อแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบเป็นระยะ ๆ ทุกครั้ง เพื่อจะได้นำเรียนให้ผู้ทำหน้าที่ประธานฯ ในที่ประชุมทราบต่อไป เพื่อให้การสนับสนุนกระบวนการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ระหว่างการพิจารณา

๑) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักบริหารงานกลาง ณ จุดลงชื่อของสมาชิกหน้าห้องประชุม เพื่อขอทราบองค์ประชุมพิจารณากระทู้ถามที่สมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ก็ให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้^{๑๑}

๒) จัดเจ้าหน้าที่นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถาม ที่ปฏิบัติหน้าที่หน้าบัลลังก์เพื่อจับเวลาการถาม - ตอบ กระทู้ถามสด โดยการจับเวลากระทู้ถามในแต่ละเรื่องจะจับเวลา ๒๐ นาที โดยการจับเวลาในครั้งแรกที่มีการถาม - การตอบในแต่ละเรื่อง จะเริ่มจับเวลาก็ต่อเมื่อสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามสดได้กล่าวแสดงตนต่อประธานสภาในที่ประชุมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๓) กรณีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่อยู่หรือติดราชการสำคัญไม่สามารถมาตอบกระทู้ถามสดได้ และมีหนังสือมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องมาร่วมตอบกระทู้ถามให้บันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ หากกรณีเร่งด่วน เช่น นายกรัฐมนตรีมีการแจ้งการมอบหมายขอให้รัฐมนตรีมาตอบแทนเป็นหนังสือกระชั้นชิด เนื่องจากจะเข้าวาระการพิจารณากระทู้ถามสดเรื่องนั้น ๆ แล้ว โดยให้รับดำเนินการสำเนาหนังสือดังกล่าว จำนวน ๕ ชุด ยื่นประสานงานกับผู้บังคับบัญชาหน้าบัลลังก์ทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์เพื่อนำเรียนผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมทราบโดยทันที

^{๑๑}ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๘, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง.

๔) เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามสดในลำดับของสมาชิกผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภา ประธานสภาจะแจ้งต่อที่ประชุมว่าให้กระทู้ถามเรื่องนั้นเป็นอันตกไป ซึ่งหากสมาชิกยังประสงค์ที่จะต้องการตั้งถามให้เป็นกระทู้ถามสด และประธานสภาเห็นสมควรจะอนุญาตให้เป็นกระทู้ถามสด ก็ให้เสนอเรื่องมาใหม่ในคราวประชุมสภาครั้งถัดไปที่มีวาระการพิจารณากระทู้ถามสด

๕) ในระหว่างการถาม - การตอบกระทู้ถามสด หากประธานสภาวินิจฉัยว่าคำถามใดเข้าลักษณะต้องห้าม เช่น เป็นเรื่องเชิงประชด เสียตสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย เคลือบคลุมหรือเข้าใจยากเป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน เป็นการให้ออกความเห็น เป็นต้น ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถามได้

หลังการพิจารณา

ติดตามความเคลื่อนไหวการถาม - การตอบกระทู้ถามสดในที่ประชุมสภาทุกครั้ง โดยในเบื้องต้นนำข้อมูลเกี่ยวกับกระทู้ถามสด เช่น เลขที่ลำดับกระทู้ถามสด ชื่อเรื่อง ผู้ตั้งถาม รัฐมนตรีผู้ถูกตั้งถาม เป็นต้น นำเข้าข้อมูลในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ ส่วนประเด็นการถาม - การตอบกระทู้ถามสดเรื่องดังกล่าว จะมีการนำเข้าข้อมูลรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามสดเรื่องนั้น ๆ เพื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติก็ต่อเมื่อได้มีการรับรองรายงานการประชุมสภา โดยผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อไว้สืบค้นข้อมูลในวงงานของรัฐสภาต่อไป

๑.๕ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

๑.๕.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณา^{๑๒}

การตั้งกระทู้ถามทั่วไปต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีข้อความในข้อเท็จจริงหรือนโยบายและระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

๑.๕.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ก่อนการพิจารณา

๑) สมาชิกที่ประสงค์จะตั้งกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาให้ทำเป็นหนังสือ โดยระบุชื่อเรื่องที่จะถาม ระบุกระทรวงที่รับผิดชอบ และระบุประเด็นที่จะถาม หากเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง ควรตั้งถามนายกรัฐมนตรี เพราะจะได้ประเด็นการถาม - การตอบที่ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน

๒) กลุ่มงานบริหารงานกลาง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรรับเรื่องกระทู้ถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอต่อประธานสภาแล้วส่งเรื่องมายังกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป สำนักงานการประชุม ต่อจากนั้นจะส่งเรื่องมายังธุรการกลุ่มงานกระทู้ถามเพื่อลงทะเบียนรับกระทู้ถามทั่วไปที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา จากนั้นนิติกรกลุ่มงานกระทู้ถาม ดำเนินการพิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์เนื้อหาสาระ การสะกดคำ ควรเป็นไปตามหลักการใช้ภาษา หรือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น

^{๑๒}ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๕๘ - ๑๖๓, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๔๑.

นอกจากนี้ ประเด็นที่จะถามต้องไม่เข้าลักษณะต้องห้าม เช่น เป็นเรื่องเชิงประชด เสียคดี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย เคลือบคลุมหรือเข้าใจยากเป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับ กระทุ้งถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน เป็นการให้ออกความเห็น เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ หรือเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ เป็นต้น

๓) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนว่ากระทุ้งถามเป็นไปตามรูปแบบของการตั้งกระทุ้งถามก่อน ต่อจากนั้นพิจารณาวิเคราะห์ เสนอความเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยว่าเห็นควรให้ตั้งถามเป็นกระทุ้งถาม ทั่วไปขอให้ออกความเห็นในที่ประชุมสภาได้หรือไม่ โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔) การบันทึกวิเคราะห์เสนอความเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยกระทุ้งถามเรื่องนั้น ๆ ประเด็นคำถามจะต้องไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เช่น เป็นปัญหา ข้อกฎหมาย หรือเป็นการให้ออกความเห็น เป็นต้น เว้นแต่เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทุ้งถาม ซึ่งมีผู้เสนอมาก่อนนั้น จะตั้งกระทุ้งถามขึ้นใหม่ได้เมื่อสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติกรรมในขณะที่มีกระทุ้งถาม ครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทุ้งถามครั้งก่อน โดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาวินิจฉัยว่าเห็นควรอนุญาตให้ตั้งถามและขอให้ออกความเห็นในที่ประชุมสภา ได้หรือไม่ อย่างไร

๕) ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุญาตให้ตั้งกระทุ้งถามได้เนื่องจากไม่เข้าลักษณะ ต้องห้ามตามข้อบังคับฯ

๕.๑) เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลดำเนินการจัดพิมพ์สำเนากระทุ้งถาม และเจ้าพนักงานธุรการ ลงเลขลำดับกระทุ้งถาม ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

๕.๒) เจ้าพนักงานธุรการจัดทำหนังสือนำส่งสำเนากระทุ้งถามแจ้งไปยังเลขาธิการ นายกรัฐมนตรีหรือเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ถูกตั้งถาม (พร้อมสำเนากระทุ้งถาม ๑ ชุด) เพื่อให้ เตรียมตอบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ส่งไปยังกระทรวงที่ถูกตั้งถาม

๕.๓) เจ้าพนักงานธุรการจัดทำหนังสือนำส่งแจ้งให้ผู้ตั้งกระทุ้งถามทราบ (พร้อมสำเนา กระทุ้งถาม ๑ ชุด)

๖) ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุญาตให้เป็นกระทุ้งถาม เจ้าพนักงานธุรการ จะทำหนังสือแจ้งผู้ตั้งกระทุ้งถามทราบถึงเหตุผลเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เช่น เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เป็นต้น

๗) การบรรจุกระทุ้งถามเข้าสู่วาระการประชุมสภา

๗.๑) ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ จะจัดลำดับกระทุ้งถามเข้าระเบียบวาระการประชุม ครั้งละ ๓ กระทุ้ง ทั้งนี้ ให้บรรจุกระทุ้งถามลำดับแรกของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่น ต่อประธานสภา โดยให้เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา อนุญาตให้บรรจุกระทุ้งถามเข้าระเบียบวาระการประชุม

๗.๒) เจ้าพนักงานธุรการทำหนังสือแจ้งเรื่องการบรรจุกระทุ้งถามเข้าระเบียบวาระ การประชุมไปยังเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ๑ ฉบับ เพื่อทราบและเพื่อเตรียมตอบ หรือเจ้ากระทรวงที่ถูกตั้งถาม ๑ ฉบับ เพื่อทราบและเพื่อเตรียมตอบ ในวันและเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบวาระการพิจารณากระทุ้งถาม ของสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งทำหนังสือแจ้งผู้ตั้งกระทุ้งถามทราบด้วยอีก ๑ ฉบับ

การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ในส่วนของกระทู้ถามทั่วไป ให้บรรจุกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินสามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมาก หรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้ นอกจากนี้ ในส่วนของการตั้งกระทู้ถามทั่วไป ในการประชุมให้บรรจุกระทู้ถามลำดับแรกของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา และเมื่อได้มีการตอบกระทู้ถามดังกล่าวแล้ว ให้พิจารณาบรรจุกระทู้ลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา

ระหว่างการพิจารณา

๑) ก่อนที่จะเข้าสู่การพิจารณากระทู้ถามทั่วไปลำดับเรื่องแรก บุคลากรกลุ่มงานกระทู้ถามประสานงานกับเจ้าหน้าที่ประสานงานการเมืองของกระทรวงที่ถูกตั้งถามเพื่อความพร้อมของรัฐมนตรี เพื่อเตรียมมาตอบ และประสานความพร้อมของสมาชิกที่ตั้งถาม โดยแจ้งเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ทราบ เพื่อนำเรียนแจ้งผู้ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมสภาอย่างต่อเนื่องทุกครั้ง เพื่อให้การประชุมวาระการพิจารณากระทู้ถามเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๒) กรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่อยู่หรือไม่สามารถตอบกระทู้ถามได้ และมีหนังสือมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องมาตอบกระทู้ถามแทน ให้บันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อกำหนดประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ หากกรณีเร่งด่วนให้สำเนาหนังสือจำนวน ๕ ชุด ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาหน้าบัลลังก์เพื่อให้ประธานทราบทันที

๓) เมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในลำดับกระทู้ถามผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภา ให้กระทู้ถามนั้นตกไป

หมายเหตุ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้ และไม่มีการจับเวลาถาม - ตอบ สำหรับกระทู้ถามประเภทนี้

หลังการพิจารณา

๑) ติดตามความเคลื่อนไหวการถาม - การตอบกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เพื่อนำมาประมวลรวบรวมข้อมูลว่ากระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาได้มีการถาม - การตอบแล้ว ทั้งนี้ในการประชุมสภาเพื่อพิจารณาวาระกระทู้ถามในสัปดาห์ถัดไป ให้ดำเนินการพิจารณาบรรจุกระทู้ถามลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา

๒) นำเข้าข้อมูลรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถามเรื่องนั้น ๆ เพื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติก็ต่อเมื่อได้มีการรับรองรายงานการประชุมสภา โดยผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อไว้สืบค้นข้อมูลในวงงานของรัฐสภาต่อไป

๑.๕.๓ การดำเนินการของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม

ดำเนินการรวบรวมกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังมิได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระในแต่ละสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม ให้รวบรวมแจ้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบกระทู้ถามในราชกิจจานุเบกษาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรี ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) บันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ จำนวนกระทู้ถามที่ต้องรวบรวม ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังมิได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระในแต่ละสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมหนึ่ง ๆ ถูกลำดับไปตอบในราชกิจจานุเบกษาแทน

๒) ทำหนังสือแจ้งเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือเลขาธิการรัฐมนตรีของกระทรวงที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งส่งสำเนากระทู้ถามที่รวบรวมถูกนำไปตอบในราชกิจจานุเบกษานั้น ๆ เพื่อให้กระทรวงที่ถูกตั้งถาม ดำเนินการตอบภายในกำหนดเวลาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๓) ทำหนังสือแจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามเพื่อทราบถึงกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระในแต่ละสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม ว่ากระทู้ถามของสมาชิกท่านนั้น ๆ ถูกนำไปตอบในราชกิจจานุเบกษาแทนแล้ว^{๑๓}

๑.๖ หลักเกณฑ์การพิจารณา และขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา^{๑๔}

๑.๖.๑ หลักเกณฑ์การพิจารณา

การตั้งกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายและระบุว่าขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

๑.๖.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑) สมาชิกที่ประสงค์จะตั้งกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาให้ทำเป็นหนังสือ โดยระบุชื่อเรื่องที่ถาม ระบุกระทรวงที่รับผิดชอบ และระบุประเด็นที่จะถาม หากเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง ควรตั้งถามนายกรัฐมนตรีเพราะจะได้ประเด็นการถาม – การตอบที่ครอบคลุม ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน

๒) กลุ่มงานบริหารงานกลาง ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรรับเรื่องกระทู้ถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอต่อประธานสภาแล้วส่งเรื่องมายังกลุ่มงานบริหารงานทั่วไป สำนักการประชุม ต่อจากนั้นจะส่งเรื่องมายังธุรการกลุ่มงานกระทู้ถามเพื่อลงทะเบียนรับกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา จากนั้นนิติกรกลุ่มงานกระทู้ถาม ดำเนินการพิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์เนื้อหาสาระการสะกดคำควรเป็นไปตามหลักการใช้ภาษา หรือพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น นอกจากนี้ประเด็นที่จะถามต้องไม่เข้าลักษณะต้องห้าม เช่น เป็นเรื่องเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน เป็นการให้ออกความเห็น เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ หรือเป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ เป็นต้น

๓) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนว่ากระทู้ถามเป็นไปตามรูปแบบของการตั้งกระทู้ถามก่อน ต่อจากนั้นพิจารณา วิเคราะห์ เสนอความเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยว่าเห็นควรให้ตั้งเป็นกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาได้หรือไม่ โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๔) การบันทึกวิเคราะห์เสนอความเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยกระทู้ถามเรื่องนั้น ๆ ประเด็นคำถามจะต้องไม่มีลักษณะเข้าข้อต้องห้ามตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เช่น เป็นปัญหาข้อกฎหมายหรือเป็นการให้ออกความเห็น เป็นต้น เว้นแต่เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถาม ซึ่งมีผู้เสนอมาก่อนนั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน โดยเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าเห็นควรอนุญาตให้ตั้งถามหรือไม่และขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

^{๑๓}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักการประชุม, คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักการประชุม, กรุงเทพมหานคร:

สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๔, หน้า ๑๐๐.

^{๑๔}ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๕๘ – ๑๖๓, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๔๑.

๕) กรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรอนุญาตให้ตั้งกระทู้ถามได้เนื่องจากไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๕.๑) เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลจัดทำสำเนากระทู้ถาม และเจ้าพนักงานธุรการลงเลขลำดับกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

๕.๒) เจ้าพนักงานธุรการทำหนังสือส่งสำเนากระทู้ถามแจ้งไปยังเลขาธิการนายกรัฐมนตรีหรือเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ถูกตั้งถาม (พร้อมสำเนากระทู้ถาม ๑ ชุด) เพื่อให้เตรียมตอบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ส่งไปยังกระทรวงที่ถูกตั้งถาม จำนวน ๑ ฉบับ

๕.๓) เจ้าพนักงานธุรการทำหนังสือส่งแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ (พร้อมสำเนากระทู้ถาม จำนวน ๑ ชุด)

๖) กรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุญาตให้ตั้งถามเป็นกระทู้ถาม จะดำเนินการทำเป็นหนังสือแจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ จำนวน ๑ ฉบับ

๗) กรณีที่รัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งเหตุขัดข้องว่าไม่พร้อมตอบกระทู้ถามดังกล่าวได้ภายในกำหนดเวลาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากอยู่ระหว่างการพิจารณากร่างคำตอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑) เจ้าพนักงานธุรการลงทะเบียนรับหนังสือแจ้งเหตุขัดข้องที่ไม่พร้อมตอบกระทู้ถามเรื่องดังกล่าวให้ทันภายในกำหนดเวลาตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๗.๒) นิติกรบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นเพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

๗.๓) เจ้าพนักงานธุรการทำหนังสือส่งแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ จำนวน ๑ ฉบับ

๘) เมื่อรัฐมนตรีตอบกระทู้ถามเรื่องดังกล่าวและได้นำคำตอบกระทู้ถามลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งผลการนำคำตอบกระทู้ถามทั่วไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดำเนินการ ดังนี้

๘.๑) เจ้าพนักงานธุรการลงทะเบียนรับหนังสือแจ้งการนำคำตอบกระทู้ถามลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๘.๒) นิติกรบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้นเพื่อนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ

๘.๓) รับรองความถูกต้องของเอกสารสำเนาคำตอบกระทู้ถามที่ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

๘.๔) เจ้าพนักงานธุรการจัดทำหนังสือส่งพร้อมทั้งส่งสำเนาคำตอบกระทู้ถามที่ได้มีการนำคำตอบกระทู้ถามลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จำนวน ๑ เรื่อง แจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถาม เพื่อทราบ

๙) กลุ่มงานกระทู้ถามรวบรวมเอกสารที่เป็นต้นฉบับพร้อมสำเนาคำถาม - คำตอบ โดยจัดเรียงลำดับตามลำดับเลขที่ของกระทู้ถามเป็นรูปเล่ม และนำเข้าข้อมูลกระทู้ถามเรื่องนั้น ๆ ที่ได้มีการนำคำตอบกระทู้ถามทั่วไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เพื่อจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ เพื่อใช้สืบค้นค้นคว้าข้อมูลในวงงานของรัฐสภาต่อไป

๑.๗ การถอนกระทู้ถามของสมาชิก^{๑๕}

๑.๗.๑ กรณีขอถอนกระทู้ถามสด

- ๑) นิติกรบันทึกหนังสือเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ
- ๒) เจ้าพนักงานธุรการประสานทางโทรศัพท์ โทรสารแจ้งหน่วยงานกระทรวงเจ้าหน้าที่เพื่อแจ้งรัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ
- ๓) สำเนาหนังสือขอถอนกระทู้ถามสดแจ้งกลุ่มงานระเบียบวาระจัดทำขั้นตอนการประชุมเพื่อประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- ๔) กรณีเร่งด่วนให้สำเนาหนังสือขอถอน จำนวน ๕ ชุด ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาหน้าบัลลังก์เพื่อให้ประธานสภาทราบ

หมายเหตุ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้^{๑๖}

๑.๗.๒ กรณีขอถอนกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาและขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

กรณีถอนกระทู้ถามตามเลขรับของสำนักงาน

- บันทึกเสนอความเห็นว่าคุณควรเก็บเรื่องไว้แล้วนำเรียนผู้อำนวยการสำนักการประชุมทราบ

กรณีถอนกระทู้ถามที่ประธานสภาอนุญาตให้ตั้งเป็นกระทู้ถามได้และมีการดำเนินการออกเลขลำดับกระทู้ถาม และได้จัดส่งกระทู้ถามดังกล่าวไปยังกระทรวงที่ถูกตั้งถามเป็นที่เรียบร้อยแล้วดำเนินการ ดังนี้

- ๑) บันทึกความเห็นเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นนำกราบเรียนประธานสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบ
 - ๒) จัดทำหนังสือนำเสนอแจ้งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ถูกตั้งถามเพื่อเรียนให้ทราบ
- กรณีการถอนกระทู้ถาม โดยเป็นกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาซึ่งได้มีการบรรจุระเบียบวาระการประชุมไว้แล้ว ให้บันทึกนำกราบเรียนประธานสภาเพื่อทราบ และให้เหตุผลว่าได้มีการประสานงานกับกลุ่มงานระเบียบวาระ เพื่อให้ทราบถึงว่าได้มีการแจ้งไว้ในขั้นตอนการประชุม เพื่อให้ประธานแจ้งต่อที่ประชุมเมื่อถึงวาระกระทู้ถามแล้ว เพื่อให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

๑.๘ การตกไปของกระทู้ถาม^{๑๗}

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๕๑ เหตุที่จะทำให้กระทู้ถามตกไปมี ๔ กรณี ได้แก่

- ๑) ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม
- ๒) สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง
- ๓) คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง
- ๔) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

^{๑๕}สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักการประชุม, คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักการประชุม กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๕๔, หน้า ๙๙.

^{๑๖}ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๔๙, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๓๙.

^{๑๗} ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑, ข้อ ๑๕๑, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง. (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑): หน้า ๔๐.

๑.๙ แนวทางในการพิจารณาตรวจสอบวิเคราะห์กระทู้ถาม ดำเนินการ ดังนี้

๑) ตรวจสอบรูปแบบการตั้งกระทู้ถามว่าถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้หรือไม่ หากเป็นกระทู้ถามสดให้ระบุชื่อเรื่องที่จะถามพร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีนหรือรัฐมนตรีผู้ใดและต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน หรือ
- เป็นเรื่องเร่งด่วน

โดยต้องระบุชื่อเรื่อง กระทรงที่ถูกตั้งถาม หากเป็นกระทู้ถามทั่วไปต้องระบุประเด็นคำถามและระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา กระทู้ถามแต่ละกระทู้ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

๒) ตรวจสอบชื่อเรื่อง ข้อเท็จจริงและประเด็นคำถามของกระทู้ถามว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่

๓) พิจารณาประเด็นคำถามเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือไม่ โดยพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของกระทรงที่ถูกตั้งกระทู้ถาม หากวิเคราะห์แล้วเห็นว่ากระทู้ถามนั้นมีประเด็นคำถามที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรงอื่น จะทำการแก้ไขให้ถูกต้อง แต่ถ้ามีประเด็นที่อยู่ในความรับผิดชอบ ๒ กระทรงขึ้นไป จะให้ตั้งถามนายกรัฐมนตรีน (ตรวจสอบข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน ให้โทรศัพท์สอบถามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง)

๔) ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นที่ถูกอ้างถึงในกระทู้ถาม เช่น ชื่อสถานที่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ถนนว่ามีความถูกต้องหรือไม่ (จะตรวจสอบจากทำเนียบท้องที่ซึ่งจัดทำโดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ส่วนชื่อสถานที่อื่นๆ เช่น โรงเรียน วัด ถนน จะตรวจสอบข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการต่างๆ)

๕) ตรวจสอบการใช้ภาษาว่าถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่ เช่น การสะกดคำ การใช้คำทับศัพท์หรือคำภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ภาษาที่ใช้ยังต้องเป็นภาษาราชการ ไม่ใช่คำพูดหรือภาษาท้องถิ่น (ตรวจสอบความถูกต้องในการสะกดคำจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรณีที่เป็นคำภาษาต่างประเทศและไม่ปรากฏในพจนานุกรม จะสอบถามไปยังราชบัณฑิตยสถานโดยตรงว่ามีการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยไว้หรือไม่ หรือให้ใช้คำทับศัพท์ ส่วนชื่อประเทศซึ่งต้องใช้ภาษาราชการจะตรวจสอบข้อมูลจากเว็บไซต์ของกระทรงการต่างประเทศ)

๖) ตรวจสอบว่ากระทู้ถามนั้นมีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ หากตรวจสอบกระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถามและมีข้อบกพร่องจะดำเนินการประสานงานแจ้งแก่ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบเพื่อให้แก้ไขความถูกต้องต่อไป

๒. เทคนิคที่ใช้เป็นองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน

๒.๑ การบันทึกเสนอความเห็น

๑) กรณีการตั้งกระทู้ถามสดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยื่นเสนอกระทู้ถามสดเกินกว่าสามกระทู้ นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามวิเคราะห์และบันทึกเสนอความเห็นไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรทุกกระทู้ที่สมาชิกยื่นเข้ามาหรือไม่ หรือจะทำการจับสลากให้เหลือเพียงสามกระทู้ก่อนแล้วจึงให้นิติกรวิเคราะห์เพื่อบันทึกเสนอความเห็นต่อไป ซึ่งกรณีดังกล่าวหากมีสมาชิกยื่นกระทู้ถามสดเข้ามาเกินกว่าสามกระทู้ นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามจะวิเคราะห์และบันทึกเสนอความเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยให้กับประธานสภาผู้แทนราษฎรทุกกระทู้ที่สมาชิกยื่นเสนอมา เมื่อประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทู้ในจำนวนสามกระทู้นี้ หากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมา

ในลำดับหลังตกไป เมื่อดำเนินการดังกล่าวแล้วก็จะบรรจุเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสดและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ

๒) การวิเคราะห์กระทู้ถามว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ จะดำเนินการในช่วงใด ซึ่งกรณีดังกล่าวจะดำเนินการเมื่อสมาชิกมีการยื่นกระทู้ถามเข้ามา นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามจะวิเคราะห์ว่าแต่ละกระทู้ถามเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่ โดยพิจารณาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญประกอบกับข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และบันทึกวิเคราะห์เสนอความเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยเสนอต่อประธานสภา

๓) กรณีที่กระทู้ถามทั่วไปที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอมามีเนื้อหาจำนวนมาก ซึ่งนิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามเห็นว่าควรตัดเนื้อหาบางส่วนออกเพื่อให้เกิดความกระชับ กลุ่มงานกระทู้ถามจะมีวิธีการอย่างไร แนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาในการแก้ไขถ้อยคำยังคงมีเนื้อหาเดิม เช่น มีการปรับแก้ถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือย เคลือบคลุม เป็นต้น ทั้งนี้นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามจะแจ้งให้สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ และอนุญาตเพื่อให้มีการแก้ไขเนื้อหาสาระดังกล่าวได้

๔) กรณีกระทู้ถามที่สมาชิกเสนอเข้ามาอาจเป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน กลุ่มงานกระทู้ถามมีวิธีการตรวจสอบอย่างไร ซึ่งกรณีดังกล่าวจะมีการตรวจสอบข้อมูลกระทู้ถามจากตามเลขรับสำนักงานฯ และชื่อเรื่องกระทู้ถาม หรือจากสำเนากระทู้ถามที่เสนอมาก่อน หรือจากระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ (LIS) เพื่อนำมาเปรียบเทียบตรวจสอบว่า กระทู้ถามที่สมาชิกเสนอนั้นเป็นกระทู้ถามที่มีประเด็นซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อนหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

๕) กรณีกระทู้ถามตกไป สมาชิกสามารถเสนอกระทู้ถามนั้นเข้ามาใหม่ได้หรือไม่ ซึ่งกรณีดังกล่าวหากกระทู้ถามนั้นเป็นกระทู้ถามทั่วไปที่จะขอให้ตอบในที่ประชุมสภา และตกไปเพราะเหตุที่สมาชิกผู้ตั้งถามไม่อยู่ในที่ประชุม สมาชิกสามารถยื่นกระทู้ถามเรื่องดังกล่าวเข้ามาใหม่อีกได้ แต่หากเป็นกระทู้ถามสดที่ได้รับการบรรจุวาระการพิจารณาในวาระการประชุมสภา ปรากฏว่าไม่มีการถาม – การตอบแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาสมาชิกท่านนั้น ๆ สามารถที่จะยื่นกระทู้ถามสดดังกล่าวใหม่ในคราวการประชุมสภาครั้งถัดไปได้ หากยังประสงค์ที่ต้องการตั้งถามกระทู้ถามสดเรื่องดังกล่าว

๖) กระบวนการเสนอกระทู้ถามสด ขั้นตอนการดำเนินการของกลุ่มงานกระทู้ถามต้องใช้เวลาในการดำเนินการเท่าใด ซึ่งแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมา กระบวนการเสนอกระทู้ถามสดตั้งแต่ขั้นตอนการลงทะเบียนรับของกลุ่มงานกระทู้ถามจนถึงขั้นตอนการออกระเบียบวาระกระทู้ถามสด จัดทำสำเนากระทู้ถามสดจำนวนประมาณ ๒๐๐ – ๓๐๐ ชุด จะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที

๒.๒ เทคนิคในการสนับสนุนกระบวนการพิจารณากระทู้ถาม

๑) กลุ่มงานกระทู้ถามมีวิธีดำเนินการอย่างไรในการจับเวลาการถาม – ตอบกระทู้ถามสด ซึ่งกรณีดังกล่าวกลุ่มงานกระทู้ถามมีแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจับเวลาการถาม – ตอบกระทู้ถามสด คือ ในการพิจารณากระทู้ถามสดแต่ละเรื่องจะมีผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ ทำหน้าที่เลขานุการหน้าบัลลังก์และบุคลากรของกลุ่มงานกระทู้ถามสองคนทำหน้าที่เวรหน้าบัลลังก์เพื่อจับเวลาการถาม – การตอบกระทู้ถามสดโดยอาศัยเทคโนโลยีระบบจับเวลากระทู้ถาม (timer.parliament.go.th) ซึ่งในอนาคต อาจจะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับระบบจับเวลากระทู้ถามเข้ามาช่วยดำเนินการ ทั้งนี้กลุ่มงานกระทู้ถามจะมีการฝึกอบรมบุคลากรภายในกลุ่มงานฯ เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการจับเวลาการถาม – การตอบกระทู้ถามสด ซึ่งในอดีตแนวทางปฏิบัติที่ผ่านมาการจับเวลาจะใช้วิธีทดเลขบวก – ลบ เวลาที่เหลือ

๒) กลุ่มงานกระทู้ถามได้มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของการจับเวลาการพิจารณากระทู้ถามสดหรือไม่ อย่างไร โดยกรณีดังกล่าวกลุ่มงานกระทู้ถามได้มีการหารือกันภายในกลุ่มงานฯ โดยมีการเตรียมการซึ่งอาจจะนำระบบการจัดเวลา <http://timer.parliament.go.th> มาใช้ และหากยังไม่มีความพร้อมก็อาจจะนำโปรแกรมไมโครซอฟท์ เอ็กซ์เซล (Microsoft Excel) มาประยุกต์ใช้ในการจับเวลา

๓) การมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นมาตอบกระทู้ถามแทนรัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทู้ถาม เช่น สมาชิกตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมาตอบกระทู้ถามแทน เช่นนี้สามารถทำได้หรือไม่ ซึ่งกรณีดังกล่าวสามารถทำได้ หากเรื่องที่ถูกตั้งถามมีความเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ของหลายกระทรวง นายกรัฐมนตรีสามารถมอบหมายให้รัฐมนตรีของกระทรวงที่เกี่ยวข้องมาร่วมตอบชี้แจงได้ ซึ่งกรณีการมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นมาตอบกระทู้ถามแทนนั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมมิได้กำหนดเรื่องการมอบหมายไว้อย่างชัดเจน โดยที่ผ่านมารัฐบาลในฐานะฝ่ายบริหารได้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ มอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นมาร่วมตอบชี้แจงกระทู้ถาม ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกันในทางปฏิบัติ จึงควรมีการกำหนดในเรื่องการมอบหมายไว้ในข้อบังคับการประชุม เพื่อระบุให้ชัดเจนว่าสามารถมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่นั้น ๆ มาตอบกระทู้ถามแทนได้

๒.๓ เทคนิคในการประสานงาน

๑) กรณีมีการมอบหมายการตอบกระทู้ถามสดและการเลื่อนการตอบกระทู้ถามสดในเรื่องเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานคนละหน่วยงานแจ้งมาในเวลาใกล้เคียงกันและกระชั้นชิด เนื่องจากเกิดสัญญาณการประสานงานทำให้อาจเกิดความคลาดเคลื่อน และสับสนในการนำข้อมูลเรียนให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ซึ่งในการประสานงานเป็นเรื่องสำคัญมากในกระบวนการถาม - การตอบกระทู้ถามสดในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น หากมีการมอบหมายการตอบกระทู้ถามสดและการเลื่อนการตอบกระทู้ถามสดในเรื่องเดียวกัน ซึ่งหน่วยงานคนละหน่วยงานแจ้งมาในเวลาใกล้เคียงกันและกระชั้นชิด จะต้องดำเนินการประสานงานและทำความเข้าใจให้ชัดเจนเพื่อหาข้อยุติโดยเร็ว แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาเพื่อเรียนให้ผู้ทำหน้าที่ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทราบก่อนถึงระเบียบวาระกระทู้ถามสดเรื่องนั้น ๆ

๒) วันที่มีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเตรียมความพร้อมบริเวณห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ดังกล่าวทำหน้าที่อะไร ทั้งนี้ในวันที่มีการพิจารณาระเบียบวาระกระทู้ถาม เจ้าหน้าที่ประสานงานการเมืองจากหน่วยงานของกระทรวงต่าง ๆ จะมาประสานงาน และเตรียมให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่รัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม ซึ่งโดยหลักจะมีเจ้าหน้าที่ประสานงานการเมือง สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่สำนักงานรัฐมนตรี และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

๓) การปฏิบัติงานที่ผ่านมากลุ่มงานกระทู้ถามได้มีการบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไขปัญหาไว้หรือไม่ ซึ่งในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า และเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทางกลุ่มงานกระทู้ถามก็จะมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นประสบการณ์ดังกล่าวให้กับบุคลากรภายในกลุ่มงานกระทู้ถามมาระยะหนึ่งแล้ว

๔) ปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานกระทู้ถามที่ผ่านมามีอย่างไร ซึ่งที่ผ่านมากการตั้งถามกระทู้ถามสดจะต้องคำนึงถึงมติของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิป) จะกำหนดโควตากระทู้ถามสดให้ฝ่ายค้าน ๒ กระทู้ และฝ่ายรัฐบาล ๑ กระทู้ มีบางครั้งที่ในวันที่มีวาระ

การพิจารณากระทู้ถามสด แต่หากไม่มีการเสนอกระทู้ถามสดให้ครบตามโควต้า เช่น ขาดไป ๑ กระทู้ บุคลากร
กลุ่มงานกระทู้ถามก็จะต้องรีบดำเนินการประสานงานไปยังพรรคการเมืองที่ได้โควต้าการเสนอกระทู้ถามสด
เพื่อให้มีการเสนอกระทู้ถามสดให้ครบ เป็นต้น

ข้อสังเกต

๑) กลุ่มงานกระทู้ถามควรมีการประมวลรวบรวมข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ ประเด็น
ปัญหาจากการดำเนินงานและแนวทางในการแก้ไขปัญหา รวบรวมจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อให้บุคลากรทั่วไป
ได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการด้านกระทู้ถาม

๒) กลุ่มงานกระทู้ถามควรมีการติดตามว่ากระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษานั้น
รัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทู้ถามได้มีการตอบกระทู้ถามแล้วหรือไม่ และในส่วนของกระทู้ถามทั่วไป ขอให้ตอบ
ในที่ประชุมสภาควรมีการประเมินผลว่า หน่วยงานหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการตามที่รัฐมนตรี
ได้ตอบกระทู้ถามไว้หรือไม่ เนื่องจากการติดตามและการประเมินผลการตอบกระทู้ถามถือเป็นกลไกควบคุมผลสัมฤทธิ์
ของกระบวนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และหากกระทรวงไม่ได้ตอบกลับมากลุ่มงานกระทู้ถาม
ควรมีวิธีการเร่งรัดโดยการทำหนังสือกราบเรียนประธานสภาเพื่อทราบ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ
ในกระบวนการติดตาม

๓) ให้ข้าราชการสำนักประชุมเข้าเยี่ยมชมห้องประชุม ณ อาคารรัฐสภาแห่งใหม่
เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในที่ประชุม และเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับ
ห้องประชุม ก่อนจะมีการจัดประชุมขึ้นจริงในอนาคต

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ (๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๔ ตอนที่ ๔๗ ก, น. ๕๘ - ๕๙.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (๖ เมษายน ๒๕๖๐). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก, น. ๔๔.

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ (๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๕ ตอนพิเศษ ๗๙ ง, น. ๓๘ - ๔๑

ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยกำหนดเวลาการยื่นกระทู้ถามสด พ.ศ. ๒๕๕๓ (๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๒๑ ง, น. ๑.

หนังสือ

คณะอนุกรรมการบริหารจัดการองค์ความรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, (๒๕๕๕). องค์ความรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

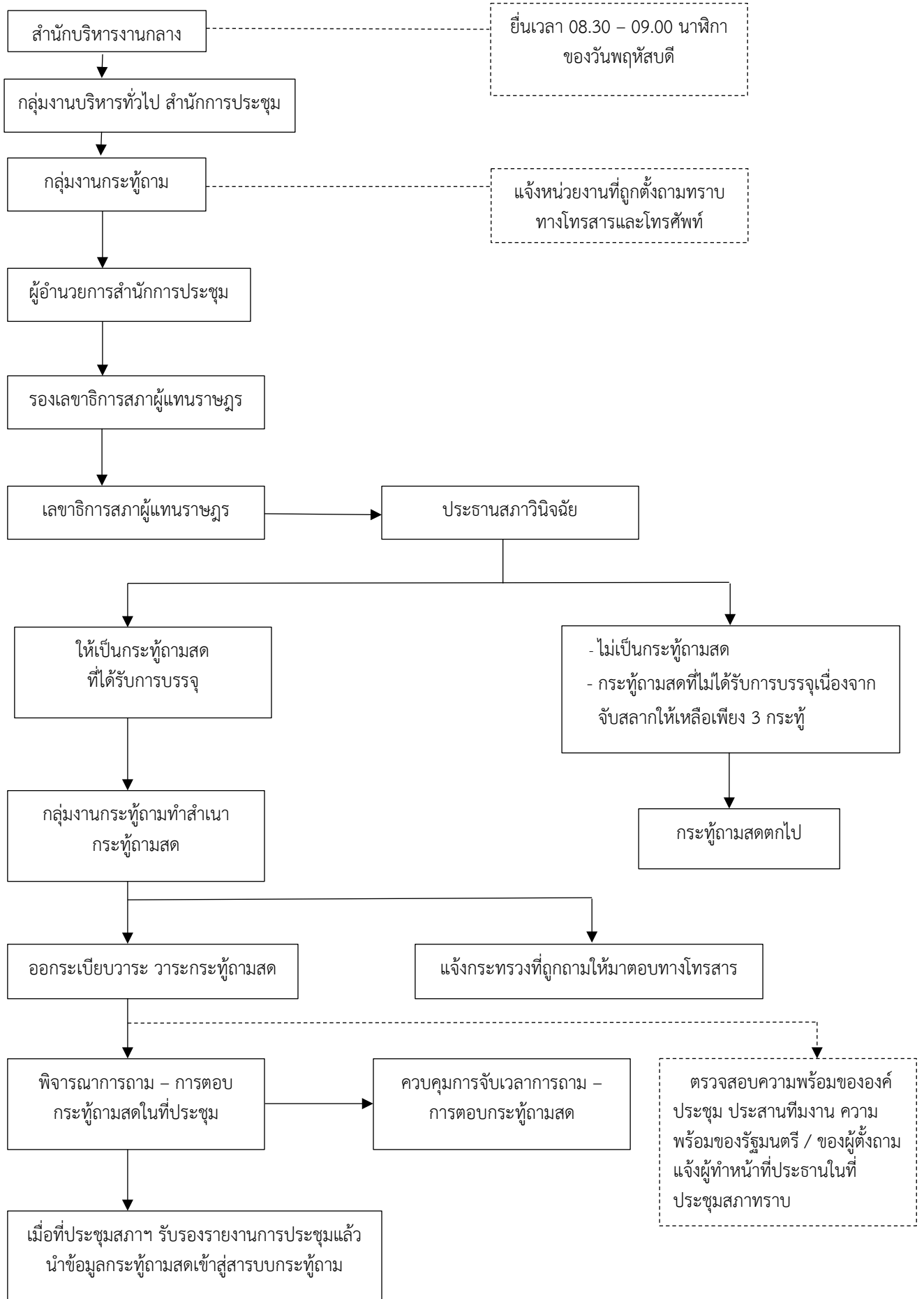
สำนักงานประชุม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (๒๕๕๔). คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักงานการประชุม. กรุงเทพฯ: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

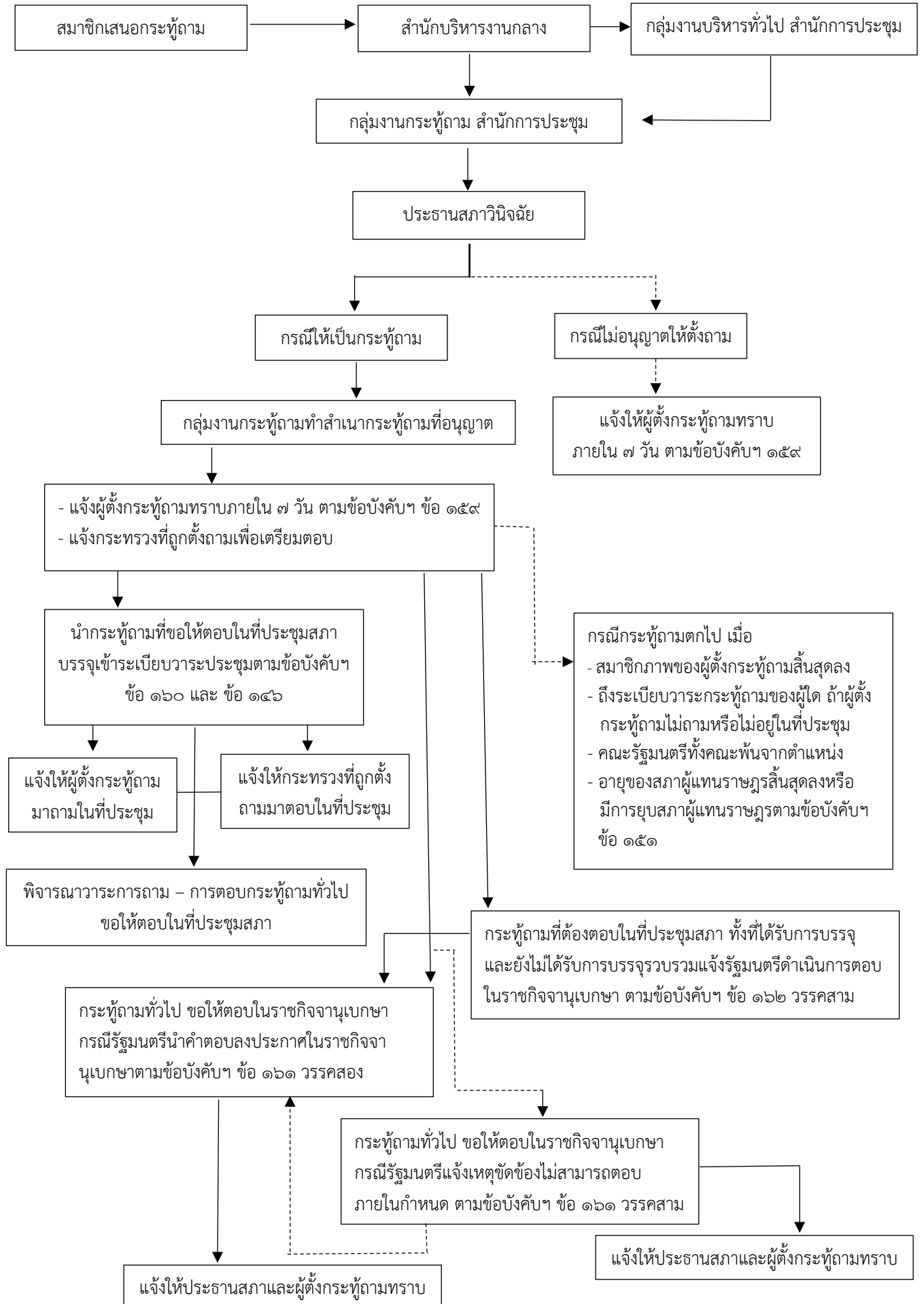
แผนผังกระบวนการงานกระทู้ถาม

แผนผังกระบวนการงานกระทู้ถามสด

***หมายเหตุ สมาชิกยื่นกระทู้ถาม ตั้งแต่เวลา 08.30 น. ถึง 09.00 น. ในวันพฤหัสบดีที่ได้มีการพิจารณา
ระเบียบวาระกระทู้ถาม (ตามระเบียบฯ ที่ประธานสภากำหนด)

แผนผังกระบวนการงานกระทู้ถามทั่วไป(ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา)และ(ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา)

***ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑

ภาคผนวก ข

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ

เสนอและพิจารณากระทู้ถาม

เอกสารประกอบ

กิจกรรมการแบ่งปันประสบการณ์และการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างบุคคล
เรื่อง “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการ
เสนอและพิจารณากระทู้ถาม”

วันจันทร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ห้องประชุม ๒A อาคารดีพร้อม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ กระบวนการเสนอและพิจารณากระทู้ถาม

ขอบเขตการบรรยาย

1. ความหมายของ คำว่า กระทู้ถาม
2. ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม
3. หลักเกณฑ์การพิจารณาและการยื่นกระทู้ถาม
4. การถอนและการตกไปของกระทู้ถาม
5. การดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถามเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม

กระทู้ถาม

คำถามที่สมาชิกสภาตั้งถามรัฐมนตรีในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ หรือนโยบายการบริหารของรัฐมนตรี กระทู้ถามเป็นกระบวนการหรือกลไก ในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ เป็นความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหาร

ที่จะต้องตอบชี้แจงต่อสมาชิกสภา

ความสำคัญและประโยชน์ของกระทู้ถาม

กระทู้ถามมีบทบาทสำคัญต่อการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญ ปัจจุบันสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความสนใจและเสนอตั้งกระทู้ถาม มาเป็นจำนวนมาก ทำให้ฝ่ายบริหารต้องมีความรอบคอบหรือหามาตรการหรือ แนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งหากรัฐมนตรีแสดงให้เห็นถึงความผิดพลาด บกพร่องในการปฏิบัติงานแล้ว อาจนำไปสู่การเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจ

รัฐมนตรีเป็นรายบุคคลไปในที่สุด

ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม

1. กระทู้ถามสด
2. กระทู้ถามทั่วไป
 - ตอบในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
 - ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม(ต่อ)

กระทู้ถามควรมีลักษณะเป็นข้อความที่ชัดเจน ตรงประเด็น สามารถเข้าใจได้ง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย และต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

1. เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
2. เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
3. เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ

ประเภทและลักษณะของกระทู้ถาม(ต่อ)

4. เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
5. เป็นการให้ออกความเห็น
6. เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
7. เป็นเรื่องที่ไม่มีสาระสำคัญ
8. เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

กระทู้ถามสด

คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถามรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุม โดยไม่ต้องระบุคำถาม และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

1. เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
2. เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
3. เป็นเรื่องเร่งด่วน

กระทู้ถามทั่วไป

คำถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งถามรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับ
ข้อเท็จจริงหรือนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยระบุ
ประเด็นที่จะตั้งถาม เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา
ว่าขอให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือตอบในราชกิจจานุเบกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทู้ถาม

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- ระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยกำหนดเวลาการยื่นกระทู้ถามสด

พ.ศ. ๒๕๕๓

- อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การบรรจุกระทู้ถามในการประชุมสภา

- กระทู้ถามสดได้ไม่เกิน ๓ กระทู้
- กระทู้ถามทั่วไปไม่เกิน ๓ กระทู้

แต่หากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบบรรจุระเบียบวาระการประชุม
เป็นจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว
ประธานสภาผู้แทนราษฎร
จะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการยื่นกระทู้ถามสด

- กระทู้ถามสดต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้
 1. เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
 2. เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
 3. เป็นเรื่องเร่งด่วน
- การประชุมครั้งหนึ่งๆ บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกิน 3 กระทู้
- กรณีมีกระทู้ถามเกิน 3 กระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียง 3 กระทู้

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการยื่นกระทู้ถามสด (ต่อ)

- การถาม – ตอบ กระทู้ถามสดในการประชุมครั้งหนึ่งๆ มีกำหนดเวลาไม่เกิน 60 นาที
- กระทู้ถามสดแต่ละกระทู้ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกิน 3 ครั้ง
- ในระหว่างการถามกระทู้ถามสด หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้าม 8 ประการ ประธานสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถามได้

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- ลงทะเบียนรับกระทู้ถามสด ระหว่างเวลา 08.30 – 09.00 นาฬิกา
ในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถาม
- จัดทำบัญชีกระทู้ถามสด เรียงตามลำดับที่สมาชิกยื่นตั้งถาม
- ส่งบัญชีกระทู้ถามสดที่สมาชิกตั้งถามไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ให้ทราบเพื่อให้เตรียมตอบกระทู้ถามสด
- พิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยว่าเป็น
กระทู้ถามสดหรือไม่ เพื่อนำกราบเรียนประธานสภา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

- เมื่อประธานวินิจฉัยให้เป็นกระทู้ถามสด จัดทำสำเนากระทู้ถามสดพร้อมบัญชีกระทู้ถามสด ซึ่งที่ผ่านมาจะจัดทำสำเนากระทู้ถามสดพร้อมบัญชีระเบียบวาระกระทู้ถามสดเพื่อแจกให้กับสมาชิก
- แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อให้เตรียมการตอบกระทู้ถามสด รวมทั้งจัดส่งบัญชีกระทู้ถามสดและสำเนากระทู้ถามสด
- นำเข้าระเบียบวาระกระทู้ถามสด ซึ่งจะมีบัญชีลำดับกระทู้ถามสดและสำเนากระทู้ถามสด โดยเผยแพร่ทาง Website

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

- แจกสำเนาระเบียบวาระกระทู้ถามสด และปิดประกาศวาระกระทู้ถามสด ที่หน้าห้องประชุมสภาในวันพิจารณากระทู้ถาม
- ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับการตอบกระทู้ถาม เพื่อให้รัฐมนตรีพร้อมในที่ประชุมสภาก่อนเริ่มการพิจารณาแต่ละกระทู้
- ดำเนินการจับเวลาในการถาม - ตอบ กระทู้ถามสดในที่ประชุมสภา เรื่องละ 20 นาที เว้นแต่สัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดน้อยกว่า 3 กระทู้ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลา 60 นาที

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

- ติดตามผลการถาม – ตอบ กระทู้ถามสดจากรายงานการประชุม เมื่อที่ประชุมสภาได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว รวบรวมต้นฉบับพร้อมสำเนาคำถาม คำตอบเป็นรูปเล่ม โดยจัดเรียงลำดับตามลำดับเลขที่ของกระทู้ถาม
- นำเข้าข้อมูลกระทู้ถามในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ

หลักเกณฑ์การพิจารณาและการยื่นกระทู้ถามทั่วไป

การตั้งกระทู้ถามทั่วไปต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบายและระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือ
ในราชกิจจานุเบกษา

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ตอบในที่ประชุมสภา

- ลงทะเบียนรับกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา
- พิจารณา ตรวจสอบ วิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือไม่ เพื่อนำกราบเรียนประธานสภา
- เมื่อประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามแล้ว ให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ และให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ตอบในที่ประชุมสภา

- การประชุมครั้งหนึ่งๆ ไม่ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทั่วไปคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกเหลืออยู่
- กระทู้ถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไป เพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานสภาอนุญาต

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ตอบในที่ประชุมสภา

- ติดตามผลการพิจารณาถาม - ตอบ กระทู้ถามทั่วไปที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภาจากรายงานการประชุม เมื่อที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุมแล้วรวบรวมต้นฉบับพร้อมสำเนาคำถาม คำตอบเป็นรูปเล่ม โดยจัดเรียงลำดับเลขที่ของกระทู้ถาม
- นำเข้าข้อมูลกระทู้ถามในฐานะข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ตอบในราชกิจจานุเบกษา

- ลงทะเบียนรับกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา
- วิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามที่ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษาหรือไม่ เพื่อนำกราบเรียนประธานสภา
- เมื่อประธานวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถาม จะแจ้งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการตอบภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรี

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ตอบในราชกิจจานุเบกษา

- เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบกระทู้ถามแล้ว ให้ส่งราชกิจจานุเบกษาที่มีคำตอบมาเพื่อให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ
- หากรัฐมนตรีมีเหตุขัดข้องไม่สามารถตอบภายในกำหนดเวลาได้ ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (ต่อ)

ตอบในราชกิจจานุเบกษา

- เมื่อรัฐมนตรีได้ตอบกระทู้ถามและได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว รวบรวมต้นฉบับและสำเนาคำถาม คำตอบเป็นรูปเล่ม โดยจัดเรียงตามลำดับเลขที่ของกระทู้ถาม
- นำเข้าข้อมูลกระทู้ถามในฐานะข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ

แนวทางในการพิจารณาตรวจสอบวิเคราะห์กระทู้ถาม

- ตรวจสอบรูปแบบการตั้งกระทู้ถาม ว่าถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้หรือไม่
- ชื่อเรื่อง ข้อเท็จจริงประกอบ และประเด็นคำถามต้องมีลักษณะที่สอดคล้องกัน
- พิจารณาประเด็นคำถามเกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือไม่

แนวทางในการพิจารณาตรวจสอบวิเคราะห์กระทู้ถาม (ต่อ)

- กรณีมีประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ให้ตั้งถาม นายกรัฐมนตรีจะได้คำตอบที่สมบูรณ์ ถูกต้อง เกิดประโยชน์ต่อผู้ตั้งถาม
- ตรวจสอบถ้อยคำ ตัวอักษร ภาษาที่ใช้ ชื่อเต็มที่ถูกต้องของแต่ละประเทศ
- หากตรวจสอบกระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถามและมีข้อบกพร่องจะดำเนินการประสานงานแจ้งแก่ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบเพื่อให้แก้ไขความถูกต้อง

การถอนกระทู้ถาม

- กระทู้ถามใดที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากขณะตั้งกระทู้ถาม ประธานสภาผู้แทนราษฎรอาจสั่งให้นำกระทู้ถามนั้นออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมได้ แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ตั้งถาม
- ผู้ตั้งกระทู้ถามจะถอนกระทู้ถามของตนเมื่อใดก็ได้

ขั้นตอนปฏิบัติเมื่อมีการถอนกระทู้ถามในที่ประชุม

- ลงทะเบียนรับหนังสือขอถอนกระทู้ถาม
- นำกราบเรียนประธานสภาทราบ
- ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของกระทรวงที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งให้รัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทู้ถามทราบ
- แจ้งในขั้นตอนการประชุมสภาฯ

กระทู้ถามตกไป

- ถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
- สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง
- คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง
- อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

การดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถามเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม

- กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังมิได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระในสมัยประชุมหนึ่งๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมให้ประธานสภารวบรวมแจ้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวัน
- แจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตอบกระทู้ถามในราชกิจจานุเบกษาภายในกำหนดเวลาตามข้อบังคับการประชุม
- แจ้งสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถาม เพื่อทราบถึงกระทู้ถามที่ได้โอนไปตอบราชกิจจานุเบกษา

สภาพปัญหา

- การมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นมาตอบกระทู้ถามแทนรัฐมนตรีผู้ถูกตั้งกระทู้ถาม เนื่องจากรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมมิได้ระบุเรื่องการมอบหมายไว้ อย่างชัดเจน ซึ่งที่ผ่านมาฝ่ายบริหารได้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นมาร่วมตอบชี้แจงกระทู้ถาม ทำให้เกิดคำถาม ในทางปฏิบัติว่าจะสามารถมอบหมายรัฐมนตรีอื่นตอบกระทู้ถามแทนได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะ

ควรกำหนดในเรื่องของการมอบหมายให้รัฐมนตรีมาตอบกระทู้ถามแทน ไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

สรุป

กลุ่มงานกระทู้ถาม มีภาระหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการดำเนินการกระบวนการกระทู้ถามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตั้งถาม โดยเมื่อได้มีการลงทะเบียนรับของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแล้ว สำนักงานบริหารงานกลางก็จะส่งเรื่องมายังกลุ่มงานกระทู้ถาม สำนักงานการประชุม เพื่อให้นิติกรกลุ่มงานกระทู้ถามดำเนินการพิจารณา วิเคราะห์ กลั่นกรอง ตรวจสอบกระทู้ถามเรื่องนั้นๆ

สรุป (ต่อ)

โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระ รูปแบบ และหลักเกณฑ์การเสนอ ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาหรือไม่ เพียงใดและการตั้งกระทู้ถามในแต่ละเรื่อง ประเด็นปัญหาที่ตั้งถาม ครอบคลุมกระทรวงที่รัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบเพื่อตอบกระทู้ถามหรือไม่ และเมื่อกระบวนการในการตรวจสอบ พิจารณา วิเคราะห์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะเสนอต่อประธานสภาเพื่อวินิจฉัย

สรุป (ต่อ)

หากอนุญาตให้ตั้งถามได้ ก็จะได้นำผลของการวินิจฉัย
ของประธานสภา ออกหนังสือคำสั่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
เตรียมตอบ และสมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามท่านนั้น ๆ ทราบต่อไป

สรุป (ต่อ)

หลังจากนั้นติดตามผลการถาม - ตอบ กระทู้ถาม จัดทำเป็นรูปเล่ม และ
นำเข้าข้อมูลกระทู้ถามในฐานข้อมูลระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ เพื่อใช้
ในการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกระทู้ถามแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก
รัฐสภา หน่วยงาน บุคคลที่เกี่ยวข้องในวงงานรัฐสภา และประชาชนทั่วไป

ภาคผนวก ค
ประมวลภาพกิจกรรม

กิจกรรมการแบ่งปันประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสำนักงานประชุม
เรื่อง “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเสนอและพิจารณากระทู้ถาม”

วันจันทร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ห้องประชุม ๒A อาคารดีพร้อม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้จัดทำ

รายชื่อผู้จัดทำ

๑. นายณัฐพงษ์ สิริธรรมศาล	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกระทู้ถาม
๒. นายเทพฤทธิ์ โหมตปการ	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๓. นางสาวดวงใจ นิไชโยค	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๔. นายสมภพ ศิริธนานุกุลวงศ์	นิติกรชำนาญการ
๕. นายกฤติเดช ภิกขุโมทย์	นิติกรปฏิบัติการ
๖. นางสาวเนติมา คงระงับ	นิติกรปฏิบัติการ
๗. นายกฤตกร จินดาววัฒน์	นิติกรปฏิบัติการ
๘. นางสาววิวิธนา คุ่มภัยรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๙. นางมลนิภา ภูมาลัย	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๐. นางทวิพร สีสด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๑. นายเจษฎา นวลเอียด	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๒. นางสาวนีย์ เพชรมณี	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
๑๓. นางสาวศิริลักษณ์ แรมสูงเนิน	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
๑๔. นางสาวธณัฐชญา เนขุนทด	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน
๑๕. นางสาววสิรัตน์ กันทวงศ์	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน